

انتخاب ژورنال مناسب برای سابمیت مقاله

انتخاب درست مجله دارای نقشی تعیین کننده در پذیرش یا رد مقاله و میزان ارجاع به آن است. بدین منظور شناخت اجمالی از انواع مجلات ضروری است.

محتوای مجلات: تخصصی و عمومی

مجلات تخصصی در برابر مجلاتی قرار می‌گیرند که به لحاظ محتوایی در محدوده علوم زیست پزشکی حوزه خاصی را دربرنگرفته، تحت عنوان مجلات عمومی یا جنرال به آنها اشاره می‌گردد. بعضی مجلات عمومی از اعتبار و پرستیژ زیادی برخوردار هستند و چاپ مقاله در آنها افتخار بزرگی محسوب می‌شود.

مجلات همچون Nature و Science گرچه گستره وسیعتری از پزشکی را در بر می‌گیرند اما متضمن مقالات زیادی نیز در حوزه علوم پزشکی هستند. چاپ مقاله در این مجلات دشوار است.

نباید از نظر دور داشت که در حوزه مجلات عمومی، مجلاتی بویژه در سطح منطقه‌ای وجود دارند که بعضی اوقات، چاپ مقاله در آنها ساده‌تر از چاپ مقاله در یک مجله تخصصی خواهد بود.

مقالاتی که مشکلات بهداشتی مشترک میان کشورهای منطقه را مورد بحث قرار داده‌اند، برای مجله‌های عمومی همچون Journal Health Mediterranean Eastern و بولتن WHO مناسب هستند. هر دوی این مجلات در مدلاین اندکس می‌شوند.

پژوهشگران مجرب با مجلات معتبر در حوزه تخصصی خود آشنا هستند. برای مروری کلی بر فهرست مجله‌های موجود در مدلاین در حوزه تخصصی خود می‌توانید به آدرس اینترنتی ذیل مراجعه کنید:
<http://nlmpubs.nlm.nih.gov/online/lsiweb.pdf>

در این آدرس مجله‌ها هم بصورت تخصصی و هم بصورت کشوری دسته‌بندی شده‌اند.

جغرافیای مجلات: بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی

مجلات بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی براساس نمایه شدن در اندکس‌های معتبر و طیف نویسندگان و خوانندگان تعیین می‌گردند.

مجلات بین‌المللی

خوانندگان و نویسندگان در مجلات بین‌المللی از کشورهای مختلف تشکیل می‌گردد و در نمایه‌های معتبر و بانکهای اطلاعاتی مهم همچون ایندکس مدیکوس اندکس می‌شوند. بیشتر این مجلات، حوزه‌های تخصصی را در بر می‌گیرند.

مجلات منطقه‌ای

معیارهای منطقه‌ای بودن در سه عرصه نویسندگان مقالات، خوانندگان مجله، گروه سردبیری و مرورگران قابل تحلیل است. متأسفانه در مجلات ایرانی کمتر شاهد انتشار مقاله‌ای از پژوهشگران غیرایرانی هستیم؛ مجموعه‌ای از علل عامل پیدایش چنین شرایطی می‌باشد که از آن میان می‌توان به محدودیت زبان فارسی (به عنوان زبان 80 درصد مجلات ایرانی) در منطقه و جهان و عدم نمایه شدن مجلات ایرانی در اندکسهای معتبر اشاره کرد.

لازم به ذکر است که یک مقاله خوب می‌تواند شروعی موفق برای یک ارتباط طولانی با یک مجله منطقه‌ای یا بین‌المللی باشد.

شرایط خاص منطقه خاورمیانه و حوزه مدیترانه شرقی باعث نوعی همگرایی منطقه‌ای میان مجلات شده است. در این راستا طی دومین کنفرانس سردبیران مجلات پزشکی حوزه مدیترانه شرقی در سال 2004 در ریاض توافق شد انجمنی با عنوان انجمن سردبیران مجلات پزشکی حوزه مدیترانه شرقی (EMAME) ایجاد گردد. بهبود کیفی مجلات، ارتقای سطح آگاهی سردبیران، تقویت اندکسهای منطقه‌ای و پشتیبانی از مجلات منطقه جهت نمایه شدن در اندکسهای بین‌المللی می‌تواند از مهمترین اهداف این انجمن تلقی گردد.

مجله‌های ایرانی: جایگاه بین‌المللی

روند نمایه شدن مجله‌های ایرانی در اندکس‌های معتبر، با شتابی کندتر از مقالات پژوهشگران کشورمان حرکت کرده است. این معضل گریبانگیر اکثر کشورهای در حال توسعه می‌باشد اما وضعیت مجلات ایرانی در مقایسه با کشورهای مشابه همچون مصر، پاکستان، ترکیه و عربستان ضعیفتر بوده است. توفیق مجلات ایرانی در صورت پذیرش در نمایه‌های معتبر بین‌المللی می‌تواند سهم و جایگاه ایران را در تولید علم بنحو چشمگیری افزایش دهد.

یکی از راههای ممکن برای تقویت مجلات داخلی برای نمایه شدن در اندکسهای بین‌المللی، عضویت در نمایه‌های متوسط همچون ایندکس مدیکوس مدیترانه شرقی (IMEMR)، Extramed UK یا Index Copernicus است.

از سوی دیگر بانکهای اطلاعاتی مقالات ایرانی مانند Iranmedex (بصورت چکیده یا متن کامل) مراحل نخست تکامل خود را می‌گذرانند. این بانکهای اطلاعاتی در افزایش میزان ارجاع به مقالات ایرانی در سطح کشوری و اجتناب از دوباره‌کاری در تحقیقات نقش مهمی را بر عهده دارند.

مجلات ایرانی در راه ارتقای جایگاه بین‌المللی خود طی سالهای آینده باید گام به گام به اشکالات و مشکلات متعددی فائق آیند.

مجله‌های ایرانی: رویکردی داخلی

مجلات ایرانی در سطح داخلی توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - کمیسیون نشریات علوم پزشکی، مورد ارزشیابی و اعتباربخشی قرار می‌گیرند. بر این اساس، مجلات به دو گروه دارای رتبه علمی - پژوهشی و فاقد آن تقسیم شده‌اند. این رتبه ضمن تأثیر بر اعتبار مجله، تعیین‌کننده دریافت امتیازات ویژه برای نویسندگان مقالات نیز هست.

در ارتباط با ساختار داخلی مجله براساس دستورالعمل کمیسیون نشریات وزارت بهداشت، سردبیران کلیه مجلات علمی - پژوهشی باید هیات علمی و حداقل دارای رتبه دانشیاری و مدیران اجرایی نیز لازم

است حداقل واجد مدرک کارشناسی باشند. مرورگران از دیگر ارکان مجله هستند. توصیه می‌شود در مجلات انگلیسی زبان از داوران منطقه‌ای یا بین‌المللی استفاده شود. همچنین به نظر می‌رسد برای پیدا کردن مخاطب و افزایش میزان ارجاع، مجلات باید بصورت تخصصی درآیند.

در يك جمع‌بندی کلی پیرامون وضعیت مجلات داخلی می‌توان گفت مهمترین اصل در آینده باید عنایت به وضعیت کیفی مجلات، اندکس شدن آنها در نمایه‌های بین‌المللی با رویکرد به تقویت نمایه‌های داخلی و منطقه‌ای همگام با افزایش تعداد مجلات باشد.

روشهای انتخاب مجله

- 1) مشورت کنید! استفاده از نظرات متخصصین مجرب و صاحب مقالات متعدد در بسیاری از اوقات راهگشاست.
- 2) بخش مراجع مقاله خود را بازبینی کنید! مجلات دارای ارجاع در مقاله شما، يك انتخاب خوب برای ارسال مقاله به آنهاست. مطالعه کنید!
- 3) مجلات حوزه تخصصی و تحقیقاتی خود را بصورت مرتب مطالعه کنید و مقاله خود را به مجله‌ای که بهتر می‌شناسید ارسال کنید.
- 4) به عامل تاثیر (IF) مجلات و رتبه‌بندی و کلاس آنها دقت کنید. در ادامه راجع به رتبه‌بندی مجلات بیشتر صحبت خواهیم کرد.
- 5) به میزان مقالات منتشره ایرانی در مجلات مورد نظر توجه کنید!
- 6) به مخاطب مجله فکر کنید! آیا يك آمار داخلی و ایرانی مورد توجه خوانندگان يك مجله امریکایی قرار می‌گیرد؟
- 7) مقالات منتشره را در شماره‌های اخیر مجله بررسی کنید! راهنمای مولفین مجلات مورد نظر را مطالعه کنید. موضوع تحقیق شما در کانون توجه کدام مجله است؟
- 8) تصمیم بگیرید! مجله عمومی یا تخصصی، پایه یا بالینی؛ متد و محتوای مقاله، کیفیت و به روز بودن آن تعیین کننده است.
- 9) هوشیار باشید! مجلاتی که به تازگی منتشر شده اند هنوز بخوبی شناخته شده نیستند؛ و میزان پذیرش بالاتری دارند. بویژه آنهایی را انتخاب کنید که از همان ابتدا در نمایه‌های معتبر اندکس می‌شوند.
- 10) به نوبت انتشار مجله توجه کنید! در شرایط مشابه مجله‌ای که ماهیانه منتشر می‌شود به مجله‌ای که سه ماهانه یا شش ماهانه منتشر می‌گردد ارجحیت دارد.
- 11) با مرور بر مجلات حوزه تخصصی خود 3 یا 4 مجله مناسبتر را در يك فهرست کوتاه جمع کنید. در این میان مجله‌های عمومی را فراموش نکنید.
- 12) به مقاله قبلی خود باز گردید! مجله‌ای که مقاله قبلی شما را چاپ کرده است می‌تواند يك انتخاب خوب برای مقاله فعلی باشد.
- 13) در انتخاب مجله واقع بین باشید! در آخر فراموش نکنید: publication is Publication. اگر مجله‌ای که انتخاب کرده اید در SCl یا ایندکس مدیکوس اندکس می‌شود، هرچند IF پایین داشته باشد، در شروع، انتخاب مناسبی است.
- 14) ممکن است به نظر برسد مقالاتی که در کنگره‌های بین‌المللی پذیرفته شده‌اند شانس بالاتری برای چاپ در مجلات معتبر دارند ولی عملاً اینطور نیست؛ چرا که کنگره‌ها اکثر مقالاتی را که به دست آنها می‌رسد حداقل جهت آرایه بصورت پوستر قبول می‌کنند

منبع:

www.farzaninstitute.com